

Den gemensamma luftvägen

Karin Toll
Överläkare

Medicinsk enhet Öron näsa hals Hörsel och balans
Karolinska Universitetssjukhuset

Öron, näs- och hals

- Nya Karolinska
- Huddinge
- Danderyds sjukhus

Innehåll

- Näs-bihålesjukdomar och livskvalitet
- Näspolypos
- Allergisk rinit

Näs/bihålesjukdomar och livskvalitet

- Snor, **nästäppa**, nysningar, ögonbesvär
- **Sömnsvårigheter**
- Trötthet
- ”överkänslig näsa”
- **Luktpåverkan**

- Astma ofta samtidigt

Näspolyper

- ”folksjukdom”
- 2,7 % av vuxna (omkr 8% bland astmatiker)
- Bilateral sjukdom
- Oklar genes
- Astma ?
- Nästäppa, luktneysättning,
snor

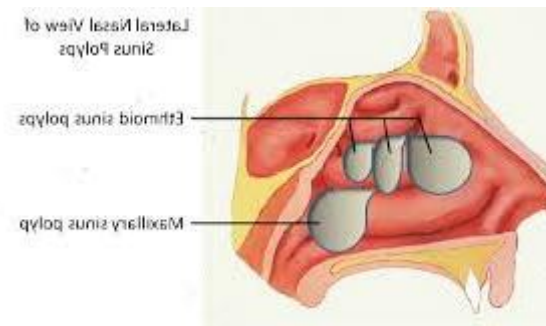

Barn har inte näspolyper

- Ska inte förväxlas med ”polyp bakom näsan”
- Adenoid = körtel bakom näsan

Undersök efter bästa förmåga

Undersökningsmetoder i primärvården

Nezeril med Xylocainrör

varunr: 236984

Undersökning i primärvården

Näspolypos behandling

- Nasala steroider – livslång behandling !
- Koksaltsköljningar (blanda eget saltvatten)
- P o kortisonkur ”långa schemat”
- 3v: Prednisolon (40,20,10mg)
- Rätt astmabehandling

- OPERATION: FESS
- Evulsio – Nej !

Koksaltsköljningar

- 5 dl ljummet kranvatten
- Behöver EJ kokas
- 1 tesked vanligt salt

FESS =functional endoscopic sinus surgery

Operation - vad vinner vi ?

- Nästäppan – Ja !
- Luktsinnet – Nja !
- Snor – Till viss del !
- Botar – Nej !
- Operationsrisker !

Återkommande näspolyper- samtidig astma

- Biologiska läkemedel
- Xolair (omalizumab) anti IgE
- Dupixent (dupilumab) anti-IL 4, 13
- Nucala (mepolizumab) anti-IL 5

Biologiska läkemedel

- Europeiska riktlinjer (*EPOS, Rhinology 2020*)
- Svenska riktlinjer

- Checklista – Biologisk konferens ÖNH
- Samarbete med Lung-Allergikliniken

Allergisk rinit

Allergisk Rinit

- ”Folksjukdom” (20 % av vuxna)
- Går att symtomlindra
- Koksaltsköljningar
- Miljösanering om möjligt

- AIT = Allergen immunterapi

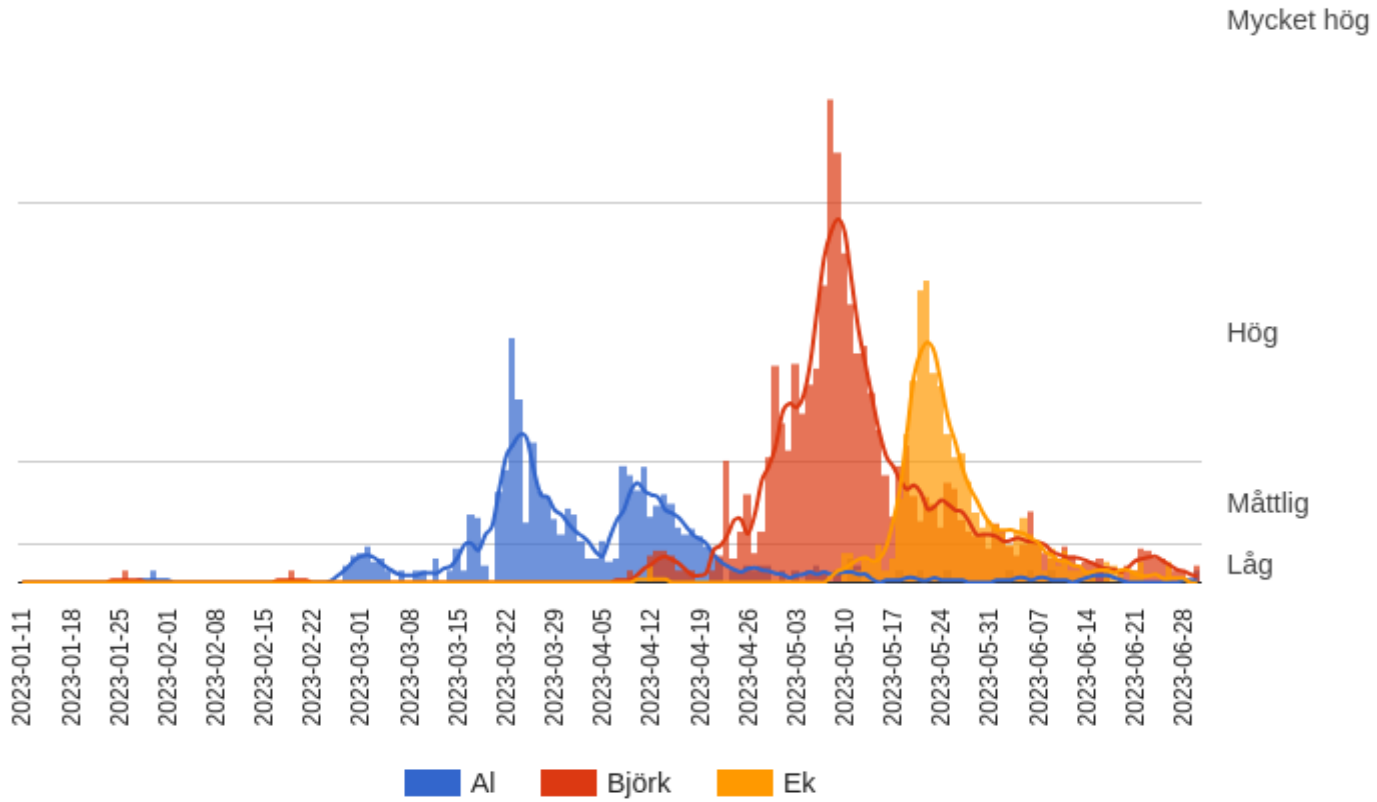
Symtomlindring - ”Behandling”

- **KLOKA LISTAN**
- **Nasala steroider: Mometason (Nasonex m fl)**
- **Antihistamin: Desloratadin**
- **Ev. ögondroppar**
- **Ev. kortvarig p o kortisonkur**
- (Kombipreparat: Nasal steroid + antihistamin)

Börja i god tid !

- Nasala steroider
- Pollenkollen.se (Naturhistoriska riksmuseet)

Stockholm 2023-01-11 - 2023-06-30

Allergen immunterapi

- SCIT = subkutan injektioner
- 3-5 år
- Björk, Gräs, Katt, Bi/Geting, Kvalster, Hund, Häst

- Dyrt + tidskrävande

Allergen immunterapi

- SLIT = sublingual terapi
- 1 tablett /dagligen

- Björk, Gräs, Kvalster

Sammanfattning

- Glöm inte fråga om näsbesvär hos patienter med astma
- Titta i näsan !
- Rätt behandling av patienter med allergisk rinit eller näspolyper kan förbättra astman

FRÅGOR

.....om det hinns med !